

# Užitečné tipy & triky pro Windows

Pravidelná dávka tipů, lstí a figlů pro váš operační systém a aplikace

JAN POVOLNÝ

**S**něž. Už třetí den. Je to příjemné. Jakoby nám matka příroda chtěla vynahradit absenci sněhu o Vánocích. Vánoce jsou svátky klidu a pohody, takové, která v této době ovládá i firmy podnikající v IT. Na počátku ledna se všichni teprve dostáváme „do tempa“. Proto se tento krátký úvodník výjimečně vyhne veškerým komentářům na účet Microsoftu a ostatních výrobců softwaru. Stále sněží.

## TIPY PRO WINDOWS

### Chraňte svůj registr

**(Win 9x/Me)** Dnešní díl začneme editací systémového registru, proto raději nabádám k opatrnosti. Níže uvedený postup popisuje úplné zablokování přístupu k této známé databázi hodnot. Registr potom nelze editovat v grafickém editoru regedit, který často používáme pro některé další úpravy Windows.

Bohužel (bohudík) například ve Windows Me zablokujete přístup tak dokonale, že se ani po opětovném uvedení hodnot do původního stavu do systémového registru nedostanete. Pomůže až obnovení registru ze zálohy, což může být obtížné. Proto vřele doporučuji, abyste zablokování registru prováděli pouze tehdy, máte-li k tomu důvod. Rozhodně si před samotným zablokováním registru zálohujte, jak to uvádíme v jednom z následujících tipů tohoto dílu. Jednoduchým zásahem do systémového registru jej snadno zablokujete tak, že už se do něj nikdo nedostane, ani vy samotní.

Současně se zablokováním registru si ukážeme i způsob, jakým ho lze pod Windows 98 uvést (respektive inkriminovanou hodnotu v něm) do původního stavu a přístup zase obnovit. Pro Windows Me ale níže uvedený postup nefungoval.

Spusťte si program **regedit** z menu *Start – Spustit*. Jděte do klíče `HKEY_CURRENT_USER – Software – Microsoft – Windows – CurrentVer-`

*sion – Policies*. Zde je nutné vytvořit další klíč *System*. To provedete následovně: poklepejte pravým tlačítkem na *Policies* a zvolte *Nový – Nový klíč*. Měl by se vytvořit ve stromu pod klíčem *Policies*. V klíči *System* vytvořte položku *DisableRegistryTools*. Poklepejte pravým tlačítkem myši do pravé části regeditu (obsahu klíče *System*) a zvolte *Nový – Nová hodnota DWORD*. Poté poklepejte na novou položku levým tlačítkem myši a změňte její hodnotu z 0 na 1. Ukončete regedit.

Od této chvíle se do registru nedostanete. Záchranou je opětovná změna hodnoty *DisableRegistryTools* pomocí řádkového editoru systémového registru. Nejprve musíte vytvořit soubor s částí registru, kterou chcete pozměnit. Obsah takového souboru, například **unlock.reg**, by mohl vypadat takto:

```
REGEDIT4
[HKEY_CURRENT_USER\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\
Policies\System]
"DisableRegistryTools"=dword:00000001
```

Tento soubor uložte pod zvoleným názvem, důležitá je přípona *.reg*. Poté na něj buď poklepejte a systém jej automaticky do registru zapíše, nebo restartujte do MS-DOSu a na příkazovém řádku napište příkaz:

```
regedit unlock.reg
```

Bohužel ani tento postup nemusí vrátit vaši osobě práva k editaci systémového registru. Proto zde uvedu ještě jeden velmi elegantní způsob, který ale vyžaduje doinstalování utility **poledit.exe** z instalačního CD Windows. Ta slouží primárně k pohodlnějšímu a složitějšímu nastavení systémové politiky Windows, jejíž součástí je i zablokování systémového registru.

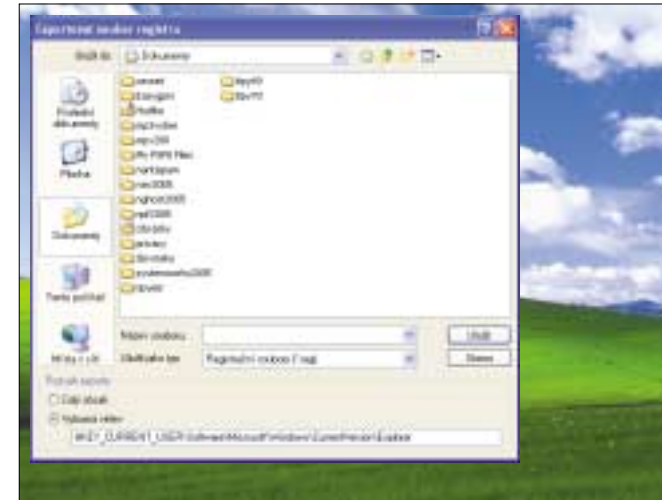
Utilitu POLEDIT najdete na instalačním CD (například Windows 98 SE) ve složce *Tools – Reskit – Netadmin – Poledit*. Spusťte tuto utilitu, jděte do menu *Soubor* a zvolte položku *Otevřít registr*. V Poleditu se objeví dvě ikony. Poklepejte na ikonu *Místní uživatel* a pokračujte ve stromové struktuře do složky *Systém – Omezení*. Zde je nutné odznačit položku *Znepřístupnit nástroje pro úpravu registru*. Tím registr opět odblokujete a můžete jej modifikovat.

### Nejdříve uložit, poté editovat

**(Regedit)** Standardní uživatel Windows, který používá PC zejména k práci, asi následující tip neocení, nicméně stále je mezi námi mnoho nadšenců (a počítám, že někteří z nich jsou i čtenáři tipů a triků), pátrajících pod slupkou grafického rozhraní, mimo jiné i v hloubi systémového registru (tweaks).

Systémový registr je soubor proměnných a jejich hodnot, nicméně na pevném disku je uložen v binární formě jako nečitelný soubor znaků. Proto pro jeho editaci musíte použít buď vestavěný, nebo externí editor. Jestliže se přikláníte k vestavěnému regeditu, patří následující řádky právě vám.

Jděte do menu *Start – Spustit* a spusťte program **regedit**. Proměnné jsou v tomto souboru zobrazeny ve stromové struktuře. Ta je sice přehledná, nicméně hodnot je tolik, že se v nich zorientujete jen těžko. Editace je navíc možná pouze u jedné hodnoty, nemůžete nastavovat např. několik hodnot najednou. Naštěstí regedit obsahuje možnost zálohy, která bude užitečná nejen pro hromadnou změnu názvu nebo obsahu jednotlivých položek. Zálohovat jednotlivé části registru lze takto: najdete požadovaný klíč, označte jej ve stromové struktuře, jděte do roletového menu *Soubor* a zvol-



te *Exportovat*. V následujícím dialogu zkontrolujte před exportem několik hodnot. Zvolte samozřejmě umístění a název souboru se zálohou konkrétního klíče registru. Poté zkontrolujte v dolní části dialogu *Rozsah exportu* – buď zálohujete celý registr, nebo jen zvolenou větev, jejíž umístění lze v tomto dialogu ještě změnit. Potvrďte stiskem tlačítka *Uložit*.

Ve zvoleném umístění se objeví nový soubor s příponou *.reg*, který je (světe div se) krásně čitelný v textové podobě v libovolném textovém editoru (Poznámkový blok). V tomto souboru naleznete poměrně přehledný seznam klíčů a jejich hodnot. Soubor můžete libovolně editovat a pouhým poklepnutím na něj (např. v Průzkumníku) jej zapíšete zpět do registru.

K čemu je to všechno dobré? Pokusím se nastínit pár možnosti využití. Základem je samozřejmě záloha jako taková. Výše uvedeným způsobem spolehlivě zálohujete důležité části registru. V případě jejich poškození (např. vadně instalovaným programem nebo chybným nastavením) se můžete snadno vrátit do výchozího bodu. Export do souboru je také užitečný v případě, že chcete někomu část svého registru předat. On ji pak může snadno implementovat do svého systému a dosáhnout tak kýženého cíle (např. shodného nastavení programu jako ve vašem počítači). Velkou výhodou je potom čitelnost exportovaného souboru. Snadno v něm lze provádět hromadné změny parametrů nebo názvů klíčů.

Nikdy se nepouštějte do úpravy systémového registru v případě, že nevíte přesně, co děláte, nebo si nemůžete dovolit kolaps operačního systému. Před úpravami lze registr zálohovat, ale ne vždy se pak k této záloze dostanete.

### Skrytý FrontPage

**(Outlook Express 6)** Zatímco Outlook Express tvoří standardní součást Windows již mnoho let, MS FrontPage, jako editor WWW stránek, byl vždy dostupný v sadě aplikací MS Office. Integrace produktů Microsoftu však již natolik pokročila, že je možné editovat WWW stránky v každém standardním editoru, jako je třeba samotný Word. Málčko však tuší, že

velmi slušné schopnosti editace kódu HTML nabízí i Outlook Express – i když je pravděpodobně pro tvorbu vlastních webových prezentací nevyužijete.

V posledních letech už není elektronická pošta totéž, co v dřevních dobách internetu. Stále sice slouží k zaslání zpráv, nicméně ty nejsou zdaleka jen textové. V poslední době je navíc čím dál populárnější posílat poštu i soubory rozličných typů, mnohdy i neskutečně veliké. Velké množství zpráv (spam nevyjímaje) je dnes zasláno ve formě WWW stránek (tedy v HTML kódu) a poštovní programy si s takovými zprávami umí poradit. Logicky v nich můžete obdobné zprávy i sami vytvořit, nicméně Outlook Express vám k tomu nabídne i HTML editor.

Spusťte program Outlook Express a vytvořte novou poštovní zprávu. Pokud píšete standardně zprávy ve formě prostého textu, musíte nejprve zapnout pokročilejší editační možnosti zprávy. To provedete v roletovém menu *Formát* volbou *Formátovaný text (HTML)*. Poté již můžete začít s vytvářením samotné zprávy pomocí lišty nástrojů. Pokud chcete mít nad zprávu větší kontrolu, jděte do roletového menu *Zobrazit* a vyberte možnost *Zobrazit zdroje*. V dolní části editačního okna se objeví tři známé záložky. Reprezentují tři různé pohledy na zprávu. První je klasický editační WYSIWYG, druhý zobrazí čistý HTML kód (s obarvenou syntaxí), třetí pak náhled v internetovém prohlížeči. Všechny módy umožňují editaci zprávy, záleží tedy jen na vás, co vytvoříte.

## TIPY PRO MS OFFICE

### Nemáte myš s kolečkem?

**(Word 2000 a vyšší)** K dnešnímu počítačovému standardu neodmyslitelně patří myš s kolečkem, nebo alespoň s kolébkou, pomocí které můžete pohodlně posouvat dokumenty, ať už ve Wordu nebo v jiné aplikaci. Jestliže patříte mezi uživatele, kteří myš s touto „technickou vymožeností“ nevládnou, čtěte následující tip, mohl by být užitečný.



Uživatelé myši s kolečkem a kolébkami totiž mohou velmi pohodlně posouvat dokumenty, aniž by sundali ruce z klávesnice, případně přestali pracovat s tlačítky myši. Vy, kdo jste o tuto výhodu připraveni, máte možnost si zapnout v Office 2000 funkci *Automatické posouvání*, která se chová obdobně. Jak na to?



Otevřete Word a jděte do roletového menu *Nástroje*. Zde zvolte položku *Vlastní* a přejděte na záložku *Příkazy*. V levém sloupci potom vyberte skupinu příkazů *Nástroje* a v pravém vyhledejte příkaz *Automatické posunování*.

Tento příkaz potom můžete levým tlačítkem myši přetáhnout na libovolnou lištu s nástroji v horní části Wordu pod roletovými menu. Zobrazí se vám jako tlačítko. Pokud toto tlačítko stisknete, můžete pohybem myši posunovat dokumentem nahoru a dolů, pokud ho stisknete znovu, funkce se vypne.

Je šikovné mít k této funkci přiřazenou klávesovou zkratku, abyste ji mohli pohodlně ovládat z klávesnice a nemuseli se myšičku přesouvat na zmiňované tlačítko.

## Sledování změn

**(Office 2000 a vyšší)** Druhým tipem dnešní kancelářské části bude pro někoho denně používaná, pro jiného zcela neznámá funkce MS Wordu – sledování změn.

Kancelářský balík Microsoft Office je dnes takřka standardní součástí každého pracovního počítače, i když se v poslední době na světlo derou ta-



ké jeho zdarma distribuovaní konkurenti (zejména OpenOffice.org nebo 602pro PC SUITE). Vzhledem k rozšíření balíku do firemní sféry musela společnost Microsoft do posledních verzí implementovat mnoho funkcí podpo-

rujících spolupráci na tvorbě dokumentů. A jednou z nich je právě sledování změn.

Pokud spustíte MS Word, k žádnému sledování nedochází, je potřeba tuto funkci aktivovat. Poté Word zaznamená každou úpravu stávajícího dokumentu a patřičně ji označí. Sledování změn aktivujete v roletovém menu *Nástroje* volbou položky *Sledování změn*. Objeví se další nástrojová lišta, kde můžete měnit parametry sledování, ale také vše jednoduše vypnout a zapnout. Pověšimně si hlavně tlačítko *Sledování změn* a *Podokno revizí*. Od té chvíle bude Word pečlivě zaznamenávat veškeré změny v dokumentu, které si můžete pohodlně prohlédnout právě v podokně revizí. Změny jsou označeny odlišnou (zelenou) barvou.

Takto má každý, kdo dokument upravuje, přehled o změnách, které provedl někdo jiný. Nakonec je však třeba jednotlivé úpravy zapracovat do finálního textu. To provedeme velmi jednoduše. Stačí klepnout na příslušnou změnu přímo v textu pravým tlačítkem a zvolit jednu z možností v kontextovém menu – buď zapracujete změny do finálního dokumentu, nebo je odmítnete. Poté se příslušný text stane součástí dokumentu (zmizí barevné označení) nebo je zcela vymazán.

Sledování změn poskytuje i přehled změn v závislosti na čase. Snadno se tak dozvíte, kdo, kdy a co přesně v dokumentu upravil.

## EASTER EGGS

## Je to opravdu Intel?

**(Win 98)** Na závěr ještě jedno vajíčko. Níže popsany trik je proveditelný jen ve Windows běžících na počítači s procesorem (nebo několika procesory) Intel. Netuším, zda šlo o úmysl, ale malou změnou v registrech lze mírně změnit informace o procesoru, které se zobrazují v dialogu *Systém* v *Ovládacích panelech*.

Máte-li procesor Intel, jděte do menu *Start – Nastavení – Ovládací panely* a v nich poklepejte na ikonu *Systém*. Hned na první záložce *Obecné* najdete v dolní části dialogu dvouřádkovou informaci o vašem procesoru. S touto informací lze manipulovat.

Spusťte regedit a jděte do podklíče *HKEY\_LOCAL\_MACHINE – Hardware – Description – System – CentralProcessor – 0*. Zde v pravé části regeditu dvakrát poklepejte myšičkou na položku *VendorIdentifier* a změňte její hodnotu z *GenuineIntel* na *Genuine Intel*, tedy vložte mezi dvě slova jednu mezeru. Zavřete regedit a podívejte se znovu na dialog *Systém* z *Ovládacích panelů*. Identifikace a popis procesoru se poněkud změnil. 5 0119/OK

## Intertipy

**P**o měsíci těžkého strádání (bez tipů a triků) máte před sebou další díl seriálu internetových odkazů. A s ním i obvyklý komentář namířený na české internetové providery.

Nejzajímavější zprávou posledních dní je asi informace o chystaném prodeji Českého Telecomu. Snad už posledním. Věc je již velmi aktuální a k prodeji pravděpodobně dojde do konce volebního období stávající vlády. Doufejme, že tato zásadní změna na internetovém trhu povede k dalšímu a mnohem masovějšímu šíření vysokorychlostního internetu. Do všech domácností. Včetně služeb, které s sebou přinese.

Dnešní díl internetových tipů věnujeme podobně jako hlavní článek systémovým registrům.

### ActiveWin Registry tips

[www.activewin.com/tips/reg/index.shtml](http://www.activewin.com/tips/reg/index.shtml)

Velmi dobře zpracovaná stránka věnovaná úpravám systémového registru všech současných verzí Windows. V levé části máte k dispozici předlouhé menu s mnoha odkazy na tradiční tipy a triky, články o Windows, publikace a elektronické konference. Samotná sekce, věnující se tipům v registrech, je rozdělena podle jednotlivých témat do tabulek. V každé buňce tabulky je pak

textový seznam editačních tipů. Autor se kromě úprav vzhledu a funkčnosti věnuje velmi podrobně samotné práci s registry. Zabývá se možnostmi editace a zálohování, v krátkém textu také popisuje, kde a jak se registry vůbec vzaly, případně jakou mají strukturu. Tipy jsou zpracovány jednoduše, bez grafiky, často najdete i připravený „reg“ soubor pro konkrétní úpravu. Vše anglicky.

### Triky od Boba

[www.onecomputerguy.com/registry\\_tips.htm](http://www.onecomputerguy.com/registry_tips.htm)

Tato stránka zdaleka nedosahuje grafické úrovně předchozího odkazu, je totiž obyčejná a textová. Nicméně na ní najdete bez ladu a skladu několik desítek tipů pro úpravu registru. Tipy jsou rozděleny, ale pouze do tří sekcí, takže se v tom stejně nevyznáte. Odkazy včetně samotného textu jsou pohromadě na jedné WWW stránce. Neříte tedy problém stáhnout vše pohodlně do PC a prohlížet jako textový soubor. Anglicky.

### WinGuides Registry

[www.winguides.com/registry/](http://www.winguides.com/registry/)

Bezkonkurenční web jak po grafické, tak po obsahové stránce. Obsahuje obrovské množství tipů a triků pro editaci registrů a mimo to spoustu dalších informací a článků. Registry jsou nutně rozděleny na šest základních oddílů: Win-



dows, Tips and Tricks, Network, Security, Hardware, Software. Jednotlivé oddíly se navíc dále dělí, a to i několikrát. Než se dostanete k samotnému, mimochodem výborně zpracovanému tipu, tak se dosti naklikáte. Díky množství odkazů nechybí vyhledávač, samozřejmostí jsou návody, jak s registry pracovat. Na stránce najdete i odkazy na diskusní fóra, stažení užitečného softwaru, doporučené knihy a možnost přihlášení se k odebírání newsletteru. Ze stránek můžete směle pokračovat na další zajímavé servery uvedené v odkazech. Anglicky.

### Tweaks Central

[www.2e.com](http://www.2e.com)

Stránka s nadějným názvem a velmi krátkou adresou, graficky poněkud zastaralá, nicméně záj-



mavého toho zde najdete dost a dost. Jednotlivé „tvíky“ jsou rozděleny v podstatě do tří oddílů: Performance, Customizing a Hardware. V každém oddílu najdete již samotné textové odkazy. Tipy jsou zpracovány bez použití jakékoli grafiky. Stránka se netají tím, že už dnes „aktivně nežije“, čemuž odpovídá přehled aktualit z roku 2002. Nicméně uživatelé se staršími verzemi Windows jednotlivé tipy jistě ocení. V levém menu dále najdete odkazy na stažení softwaru, články o Windows, odkazy na diskusní fóra a také zajímavou část nazvanou „Chat’s on my desktop“. Vyzkoušejte. V angličtině.

### Registry tips

[www.woram.com/REGTIPS.HTM](http://www.woram.com/REGTIPS.HTM)

Autor této stránky je vlastně i autorem knihy věnované výhradně registru ve Windows. Výše uvedený odkaz směřuje na jakousi ukázkou z této knihy. Nenajdete zde kvanta tipů a triků, pouze výčet toho nejzajímavějšího. Vše je k dispozici na jedné stránce, neseřazeno, zpracováno jen textovou formou. Nic víc zde nehledejte. V angličtině.

### JSI RegHack

[www.jsinc.com/reghack.htm](http://www.jsinc.com/reghack.htm)

Velmi osobitě zpracovaná stránka věnovaná mimo jiné hackování systémového registru. Po gra-



fické stránce jistě neohromí, nicméně úvodní tabulka vás přesvědčí o tom, že návštěva bude stát za to. Tip Index totiž obsahuje několik desítek buňek, z nichž v každé najdete delší nebo kratší seznam tipů, ať už těch s editací registru nebo obyčejných. Tipy bez ladu a skladu pocházejí ze všech oborů Windows, nicméně k dispozici máte i vyhledávač. Funguje. Nic více, nic méně, jen několik tisíc odkazů. Anglicky.

### How the Registry Works

[www.easydesksoftware.com/regtrick.htm](http://www.easydesksoftware.com/regtrick.htm)

A opět čistě textová stránka, v jejíž první části najdete tipy ve formě seznamu odkazů, které ovšem směřují do stejného, velmi dlouhého dokumentu. Vhodné pro stažení a studium off-line, snadně pro integrovaný vyhledávač ve vašem prohlížeči. K sa-



motným tipům jsou k dispozici i dva základní dokumenty popisující práci s registry. Opět je to vše, a není toho málo. Anglicky.

### Windows Networking

[www.windownetworking.com/kbase/WindowsTips](http://www.windownetworking.com/kbase/WindowsTips)

Tentokrát výborně graficky provedený web s ohromným množstvím tipů a triků, zaměřených do oblasti sítí. Najdete zde tipy pro všechny verze Windows, v některých oddílech jde jejich množství až do tisíců. K dispozici jsou samozřejmě i tipy pro hackování systémového registru. Na úvodní stránce vás zaujme seznam nejnovějších tipů, dále seznam těch nejlépe hodnocených a přehledný sumář naplnění tipové databáze. O kvalitě zpracování jednotlivých tipů lze těžko hovořit, protože některé jsou umístěny mimo oblasť serveru a zpracovány jinými autory. Obecně je ale kvalita vysoká. Nechybí vlastní vyhledávací nástroj i možnost vkládání vlastních tipů. Z dalších služeb můžeme jmenovat tutoriály zabývajícími se hlavně sítěmi ve Windows a jejich integrací s ostatními OS (konkrétně Linuxem). Nechybí ani newsletter, odkazy na diskusní fóra, sekce věnované hardwaru a softwaru nebo odkazy na další stránky s podobným zaměřením. Navštivte a uvidíte. Vše anglicky.

Tímto odkazem se dnes rozloučíme. Nenechte své prohlížeče zahálet. Na shledanou.

